

Stedelijke dierplagen steeds meer hetzelfde overal ter wereld

De 6e International Conference on Urban Pests (ICUP, de Internationale Conferentie over Stedelijke Dierplagen) die van 13 t/m 16 juli 2008 werd gehouden in Boedapest, werd door meer dan 220 deelnemers bijgewoond. Dit waren niet alleen vertegenwoordigers van universiteiten, maar ook dierplaagbestrijders uit de praktijk, afkomstig uit 36 landen uit alle hoeken van de wereld.

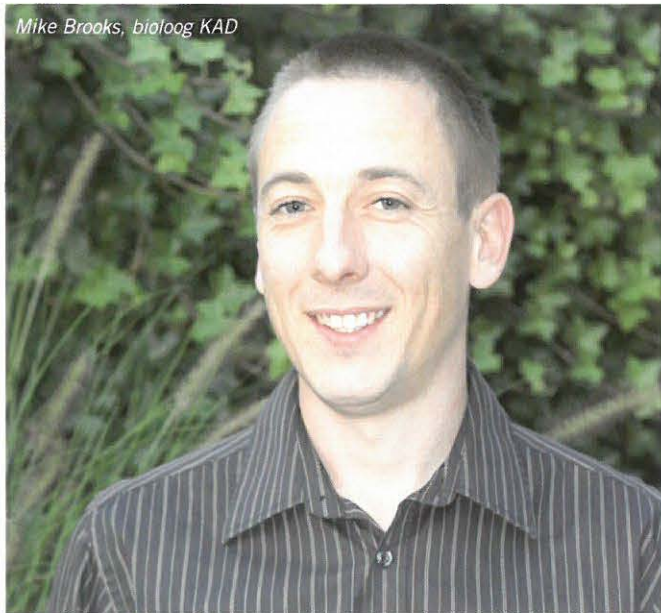
De keuze voor Boedapest, gelegen in het hart van Europa, was misschien niet toevallig. Deze hoofdstad boogt op twee van de grootste programma's ter bestrijding van ratten en kakkerlakken ooit ondernomen, iets waar we in een volgend nummer van Dierplagen Informatie nog op zullen terugkomen. Bovendien, zoals dr. Dániel Bajomi, voorzitter van het Organisatiecomité, de deelnemers voorhiel: "Boedapest is de plaats waar in 1974 het rodenticide in blokform werd uitgevonden en waar men dit op commerciële schaal begon te produceren."

Ook het KAD heeft een spreker afgevaardigd

De deelnemers aan de conferentie konden in totaal 68 presentaties van verslagen, 25 posterpresentaties en drie workshops bijwonen en informeel kennismaken met de andere afgevaardigden, van wie velen een naam hebben op hun vakgebied. Ook Mike Brooks, bioloog van het KAD was één van de sprekers.

Vrijwel het hele scala aan stedelijke plaagdieren kwam aan de orde, zoals kakkerlakken, termieten en mieren. Mike Brooks hield een verhaal over het veldonderzoek dat hij namens het KAD uitvoerde met betrekking tot de werkzaamheid van Bayer's Maxforce Quantum tegen mieren. Voor meer informatie over dit onderzoek verwijzen wij u naar het vorige nummer van Dierplagen Informatie, waarin de veldonderzoeken met dit onlangs toegelaten mierenbestrijdingsmiddel uitgebreid beschreven staan (Jaargang 11, nummer 2).

Mike Brooks, bioloog KAD

De opkomst van vectorziekten

Centraal stonden twee op dit moment zeer actuele onderwerpen: vectorziekten, die door insecten of andere dieren worden overgebracht, en de bedwants.

Tijdens de opening van de conferentie legde dr. Evelyn Depoortere van het pas opgerichte Europese Centrum voor Ziektepreventie en -Bestrijding (ECDC) (zie ecdc.europa.eu), in Stockholm, uit dat de veranderingen in klimaat en milieu die door experts worden voorspeld, het risico op vectorziekten in Europa zullen vergroten. "Waarschijnlijk zullen ziekten als door teken overgebrachte encefalitis, malaria en westnijkoofts zich verspreiden in gebieden waar ze voorheen niet voorkwamen," aldus dr. Depoortere.

Globalisering en de daarmee samenhangende toename van reizen en handel verhogen tevens de snelheid waarmee ziekten zich naar nieuwe gebieden kunnen verspreiden. Een voorbeeld hiervan is de internationale verspreiding van de *aedes albopictus*-mug (ook bekend als de Aziatische tijgermug), die verantwoordelijk is voor uitbraken van de ziekte chikungunya. Deze diersoort heeft zich van Azië naar Afrika en Noord- en Zuid-Amerika verspreid en nu naar sommige gebieden in Europa, zoals het grootste deel van Italië. In de zomer van 2007 werd chikungunya door een reiziger uit India overgebracht op de muggen in het gebied rond Ravenna, Italië; er volgde een uitbraak onder bijna 250 personen.

Toename internationale reisverkeer

Jonathan Peck van Killgerm Chemicals United Kingdom, die de conferentie echter bijwoonde als vertegenwoordiger van het Chartered Institute of Environmental Health (CIEH) uit Londen, VK, benadrukte de problemen waarmee de bedrijfstak van de milieugezondheid wordt geconfronteerd – klimaatverandering, uitdijende steden en veranderingen in leefgewoonten en met name de problemen die worden veroorzaakt door internationaal reisverkeer. Hij kondigde onder meer de publicatie aan van een nieuw boek van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), getiteld *Public Health Significance of Urban Pests*.

Bedwantsen, een universeel internationaal probleem

De toename van het internationale reisverkeer werd ook benadrukt als een van de voornaamste oorzaken van het nu wereldwijde bedwantsenprobleem. In presentaties uit drie werelddelen kwam een maar al te bekend scenario naar voren: wat heeft deze globale uitbraak veroorzaakt en hoe kan deze worden bedwongen? Er werd omschreven hoe beschikbare

Budapest, in het hart van Europa, was een ideale ontmoetingsplaats

insecticideproducten verloren gingen doordat producten vanwege regelgevingsproblemen uit de handel werden genomen. Daarbij komt dat er een hoog resistentieniveau bestaat tegen de overige producten. Er is een heel arsenaal aan alternatieve bestrijdingsmiddelen opgekomen, vooral in de consumentensector, maar de wetenschappelijke effectiviteit van sommige daarvan werd als zeer twijfelachtig beschouwd.

De mening van Clive Boase van het Pest Management Consultancy, Cambridge, VK, werd door verschillende anderen beaamd. Hij zei: "Terugkerende problemen met bedwantsen betreffen meestal geen nieuwe plagen; het probleem komt direct voort uit het niet goed uitvoeren van de oorspronkelijke behandeling." Dr. Mike Potter van de universiteit van Kentucky in de VS vond dat er te veel nadruk werd gelegd op de behandeling van bedden: het beddencomplex mag dan de voornaamste locatie zijn, maar ongediertebestrijders moeten ook verderop in de kamer kijken. Hij vatte het samen met een vaak gehoorde opvatting: "Met rommel in een kamer kun je bestrijding absoluut vergeten."

Bedwantsen – wat zijn de economische kosten?

De vertegenwoordiger van een derde continent, Stephen Doggett van de afdeling medische entomologie van het Westmead-ziekenhuis in Australië, zei dat het aantal bedwantsen sinds 1999 met 4500% is gestegen over heel Australië. Doggett heeft geprobeerd de economische belasting van Australische gemeenschap door de bedwants in financiële termen weer te geven. Zijn onderzoek laat zien dat de gemiddelde kosten per plaag A\$1000 zijn. Vermenigvuldigd met een voorzichtige schatting van 100.000 plagen per jaar levert dat een economisch verlies van 100 miljoen Australische dollars op. Maar naar zijn idee zou dat weleens een veel te lage schatting kunnen zijn. Let wel, in deze cijfers is nog geen rekening gehouden met eventuele proceskosten.

Het probleem van resistentie tegen insecticide vormde een terugkerend thema. Een positief puntje was dat dr. Reiner Pospischil van Bayer Environmental Science uit Monheim, Duitsland, bekendmaakte dat producten waartegen, indien afzonderlijk gebruikt, resistentie bestaat, in combinatie met andere middelen een goede effectiviteit kunnen opleveren. Een voorbeeld daarvan is deltamethrin gecombineerd met natuurlijke pyrethrinen plus het synergische piperonylbutoxide. Onderzoek door Richard Naylor van de universiteit van Sheffield, VK, met de insecten regulator (S)-methoprene heeft

goede resultaten opgeleverd. Deze stof die de groei van insecten reguleert (Insecten Groei Regulator, IGR), beter bekend in andere Europese landen vanwege zijn werking tegen de farao-mier en in Nederland in het verleden tegen vlooiënlarven, biedt goede vooruitzichten. In andere Europese landen, waaronder Nederland, is dit tegen vlooiënlarven ingezet. Het middel mag dan tijd nodig hebben voor het effectief wordt, maar het gebruik ervan in combinatie met een residuële spray zoals bendiocarb kwam uitgebreid aan de orde, vooral aangezien de IGR de gevoeligheid van bedwantsen voor conventionele insecticide kan verhogen.

Enig realisme is hierbij echter op zijn plaats. Hoewel de effectiviteit van deze mengsels bemoedigend is, zullen ze niet snel in de handel verkrijgbaar zijn, aangezien ze nog geregistreerd moeten worden. Tot die tijd is het niet toegestaan op deze manier zelf te werk te gaan.

Nieuwe methodes

Er werden ook meer vernieuwende en radicale methodes gepresenteerd. Met name de introductie in de VS van opsporingshonden voor bedwantsen, vergelijkbaar met de honden die gebruikt worden in de termietenopsporing. Hoewel ze na de juiste training succesvol zijn, vormen deze honden geen simpele oplossing, zoals Mike Potter opmerkte, aangezien elke hond met africhter ongeveer US\$ 80.000 per jaar kost. Dr. Dini Miller van Virginia Tech, Blacksburg, VS, beschreef de ontsmettingsbehandeling van een heel huizenblok tegelijk met sulfurylfluoride waarbij ze betrokken was geweest. Ook dit is een peperdure oplossing, maar in extreme omstandigheden zijn bewoners bereid de kosten hiervan op te brengen.

Meer dan 220 deelnemers van over de hele wereld woonden de conferentie bij